

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2021 alkaen/KK

VD/121/12.00.01.00/2021

Lainsäädännöllinen tausta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja säätelee laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016). Hallitus on esittänyt lain 5 §:n 2 momenttiin ja 8 §:ään muutoksia (HE 198/2020), jotka on hyväksytty eduskunnassa 9.12.2020. Muutoksilla alennetaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Muutoksen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan noin 70 miljoonaa euroa. Tämä kompensoidaan kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille. Muutokset tulevat voimaan 1.8.2021 alkaen.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n kohdan 4 mukaan opetuslautakunta tehtäväalueellaan päättää toimialansa asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 1.8.2021

Asiakasmaksujen alentaminen toteutetaan korottamalla asiakasmaksun laskennassa käytettäviä tuloarvoja 31 prosentilla ja laskemalla perheen toiseksi nuorimman lapsen maksua.

Perheen koko, henkilöä	Tuloarvo € / kk		Alin maksu 27 €, mikäli tulot vähintään		Korkein maksu 288 €, mikäli tulot enemmän kuin	
	1.8.2020	1.8.2021	1.8.2020	1.8.2021	1.8.2020	1.8.2021
2	2 136	2 798	2 388	3 050	4 823	5 485
3	2 756	3 610	3 008	3 862	5 443	6 297
4	3 129	4 099	3 381	4 351	5 816	6 786
5	3 502	4 588	3 754	4 840	6 189	7 275
6	3 874	5 075	4 126	5 327	6 561	7 762

Tuloarvoja korotetaan 189 €/ lisälapsi (1.8.2020 144 €).

Perheen toiseksi nuorimman varhaiskasvatuksessa olevan lapsen maksuna peritään 1.8.2021 alkaen aikaisemman 50 % sijaan 40 % perheen nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Ennallaan säilyvät perheen muiden sisarusten maksut, jotka ovat 20 % perheen nuorimman lapsen kokoaikaisesta maksusta. Muutosta ei tule myöskään alimpaan perittävään maksuun, joka on 27 euroa. Tätä alhaisempaa maksua ei peritä.

Vaikutusten arviointi

Vantaan laskennallinen osuus hallituksen esityksen mukaisesta valtakunnallisesta tulokertymän alenemisesta (70M€) on Kuntaliiton arvion mukaan 3,8 M€ vuodessa. Vantaalla vaikutus kohdistuu sekä asiakasmaksutuottojen alenemiseen (n. 2,8M€) että palvelusetelikustannusten kasvuun (n. 1M€). Valtio kompensoi maksutuottojen alenemaa yhteisöveron jako-osuuksia kasvattamalla. Kuntaliiton laskelman mukaan kompensatio Vantaalle on arviolta 460 000 €, mikä ei tule kattamaan kuin pienen osan maksutulon menetyksistä. Vuonna 2019 varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot olivat Vantaalla 14,3

M€. Koska lakimuutoksista on päätetty vasta kaupungin talousarvion 2021 hyväksymisen jälkeen, ei laista johtuvaa maksutuottojen alenemista ole huomioitu vuoden 2021 talousarviossa.

Muutoksella arvioidaan olevan merkittävä vaikutus lapsiperheiden talouteen. Ennen lain muutosta kunnallisessa varhaiskasvatuksessa korkeinta asiakasmaksua on maksettu 21 % lapsista. Asiakasmaksua ei ole peritty lainkaan 32 % lapsista. Lakimuutoksen jälkeen arviolta 37 % lapsista tulee olemaan maksuttomassa varhaiskasvatuksessa.

Esityksellä arvioidaan olevan vaikutusta yksityisen hoidon tuella toimiviin palveluntuottajiin. Ero asiakasmaksussa yksityisen hoidon tuella toimivissa yksiköissä verrattuna kunnalliseen asiakasmaksuun kasvaa, jolloin perheet saattavat hakeutua kunnalliseen varhaiskasvatukseen yksityisen sijaan. Palveluseteliasiakkaiden maksut sen sijaan määräytyvät samojen periaatteiden mukaisesti kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Vantaalla yksityisen hoidon tuella päiväkotij- ja ryhmäperhepäiväkotipalvelua tuottavien toimijoiden on mahdollista siirtyä arvioimansa tarpeen mukaan palvelusetelituottajaksi. Maksutuottojen alenemisesta tullaan tekemään määrärahamuutosesitys.

Esimerkki varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskemisesta:

Perheessä on kaksi huoltajaa ja kaksi lasta (perhekoko on 4), molemmat lapset ovat kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Perheen bruttotulot yhteensä: 4 600 € / kk.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu:

$$4\,600\text{ € (tulot)} - 4\,099\text{ € (tuloraja)} = 501\text{ €}$$

Tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan 10,7 % varhaiskasvatuksen asiakasmaksuksi: $10,7\% \times 501\text{ €}$:sta = 54 €.

Perheen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat: 1. lapselta 54 € / kk ja 2. lapselta 0 € / kk, yhteensä 54 € / kk. Aiemmin perheen maksu on ollut 236 €. Perheen maksu alenee 77,1 %.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutoksesta tiedotetaan asiakasperheille erillisellä tiedotteella sekä sosiaalisen median eri kanavilla. Tulorajojen muutos edellyttää toimenpiteitä niiltä perheiltä, jotka eivät ole toimittaneet tulotietojaan varhaiskasvatuspalveluihin sen vuoksi, että perheen bruttotulot ovat ylittäneet aiemman korkeimman maksun tulorajan. Jos tulotietoja ei toimiteta, niin maksu määräytyy korkeimman maksun mukaisena.

Opetuslautakunta 18.1.2021 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että 1.8.2021 alkaen

- a) varhaiskasvatuksen tulorajoja korotetaan 31 %.
- b) perheen ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta määrätään maksu, joka on enintään 40 % nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Käsittely:

Apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Lautakunta toteaa, että kaupungin valtiolta saama kompensatio tulojen laskuun on vielä epäselvä. Siihen palataan erillisen lisätalousarviokäsittelyn yhteydessä.

Päätetään, että 1.8.2021 alkaen

- a) varhaiskasvatuksen tuloja korotetaan 31 %.
- b) perheen ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta olevasta lapsesta määrätään maksu, joka on enintään 40 % nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Hallituksen esitys (HE 198/2020) eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2021, esimerkkejä maksuista

Täytäntöönpano: Varhaiskasvatuksen palvelualue ja ruotsinkielisten palvelujen palvelualue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Mikko Mäkelä, 050 341 7386, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kati Timo, 040 577 2018, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Merja Asikainen, 040 513 8604, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi